

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2001/84/EG

av den 27 september 2001

om upphovsmannens rätt till ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk (följerätt)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽²⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget⁽³⁾, mot bakgrund av det gemensamma utkast som godkändes av förlikningskommittén den 6 juni 2001, och

av följande skäl:

- (1) Rätten till ersättning vid vidareförsäljning av originalkonstverk (följerätten) inom området upphovsrätt är en icke överlåtbar och oförtrytlig rätt som ger upphovsmannen till ett originalkonstverk rätt till en ekonomisk del i senare vidareförsäljningar av det berörda verket.
- (2) Följerätten är en avkastningsbringande rätt som gör det möjligt för upphovsmannen/konstnären att få ersättning för senare överlåtelser av verket. Föremålet för följerätten är verket i dess materiella form, dvs. det medium i vilket det skyddade verket ingår.
- (3) Syftet med följerätten är att tillförsäkra upphovsmännen till konstverk en andel av det ekonomiska utbyte deras originalkonstverk ger upphov till. Denna rätt bidrar till att återställa den ekonomiska jämvikten mellan upphovsmän till konstverk respektive andra upphovsmän som uppbar ersättning för senare utnyttjande av sina verk.
- (4) Följerätten utgör en integrerad del av upphovsrätten och är en viktig förmånsrätt för upphovsmännen. Införandet av en sådan rätt i samtliga medlemsstater tillgodoser behovet av att ge upphovsmän en rimlig och enhetlig skyddsnivå.
- (5) Enligt artikel 151.4 i fördraget skall gemenskapen beakta de kulturella aspekterna då den handlar enligt andra bestämmelser i fördraget.
- (6) I Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk föreskrivs att följerätten endast kan göras gällande om lagstiftningen i upphovsmannens hemland medger det. Följerätten är således fakultativ och omfattas av regeln om ömsesidighet. Det följer av Europeiska gemenskapernas domstols rättspraxis avseende tillämp-

ningen av icke-diskrimineringsprincipen i artikel 12 i fördraget, såsom framgår av domen av den 20 oktober 1993 i de förenade målen C-92/92 och C-326/92, Phil Collins m.fl.⁽⁴⁾, att nationella bestämmelser som innehåller klausuler om ömsesidighet inte kan åberopas för att vägra medborgare från andra medlemsstater rättigheter som tilldelas landets egna medborgare. Tillämpning av sådana klausuler i gemenskaps sammanhang strider mot principen om likabehandling som grundas på förbudet mot all diskriminering på grund av nationalitet.

- (7) Internationaliseringen av gemenskapsmarknaden för modern och samtida konst, vilken numera sker allt snabbare på grund av den nya ekonomin, i ett rättsläge då få stater utanför EU erkänner följerätten gör det absolut nödvändigt för Europeiska gemenskapen att på det externa planet inleda förhandlingar i syfte att göra artikel 14 b i Bernkonventionen tvingande.
- (8) Det faktum att denna internationella marknad finns, och att det inte finns någon följerätt i flera medlemsstater samt att de nationella system som erkänner den rätten för närvarande skiljer sig åt, gör det absolut nödvändigt att fastställa övergångsbestämmelser, både avseende följerättens ikraftträdande och dess materiella reglering genom vilka den europeiska marknadens konkurrenskraft kommer att bevaras.
- (9) För närvarande innehåller flertalet av medlemsstaternas nationella lagstiftningar bestämmelser om följerätt. Dessa bestämmelser företer, i de fall de förekommer, vissa olikheter, särskilt när det gäller vilka verk som omfattas av rätten, ersättningsberättigade följerättsinnehavare, tillämplig procentsats, vilka överlåtelser som omfattas av rätten samt beräkningsgrunden för ersättningen. Konkurrensvillkoren på den inre marknaden påverkas i hög grad av om en sådan rätt tillämpas eller inte, eftersom förekomsten av en skyldighet att betala på grundval av följerätten, eller avsaknaden av en sådan skyldighet, utgör en faktor som måste beaktas av var och en som önskar sälja ett konstverk. Denna rätt kan därför bidra till såväl snedvridning av konkurrensen som omlokaliseringar av försäljningen inom gemenskapen.
- (10) Sådana skillnader med avseende på förekomsten och tillämpningen av följerätten i medlemsstaterna har en direkt negativ återverkan på hur den inre marknaden för konstverk fungerar enligt artikel 14 i fördraget. Artikel 95 i fördraget utgör den lämpliga rättsliga grunden i ett sådant fall.

⁽¹⁾ EGT C 178, 21.6.1996, s. 16 och EGT C 125, 23.4.1998, s. 8.

⁽²⁾ EGT C 75, 10.3.1997, s. 17.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 9 april 1997 (EGT C 132, 28.4.1997, s. 88), bekräftat den 27 oktober 1999, rådets gemensamma ståndpunkt av den 19 juni 2000 (EGT C 300, 20.10.2000, s. 1) och Europaparlamentets beslut av den 13 december 2000 (EGT C 232, 17.8.2001, s. 173). Europaparlamentets beslut av den 3 juli 2001 och rådets beslut av den 19 juli 2001.

⁽⁴⁾ 1993 Rec. I-5145.

- (11) Gemenskapens mål enligt fördraget innefattar att lägga grunden till en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, stärka förbindelserna mellan gemenskapens medlemsstater samt säkerställa ekonomiska och sociala framsteg i medlemsstaterna genom gemensamma åtgärder för att undanröja de barriärer som delar Europa. För detta ändamål föreskrivs i fördraget att en inre marknad skall upprättas, vilket förutsätter att hindren för den fria rörligheten för varor, friheten att tillhandahålla tjänster och den fria etableringsrätten upphör, samt att en ordning som säkerställer att konkurrensen på den inre marknaden inte snedvrids införs. Harmonisering av medlemsstaternas lagstiftningar om följerätt bidrar till att dessa mål uppnås.
- (12) Genom rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningskatter – Gemensamt system för mervärdeskatt: enhetlig beräkningsgrund⁽¹⁾ införs gradvis ett gemenskapssystem för skatter som bl.a. är tillämpligt på konstverk. Enbart åtgärder på skatteområdet är inte tillräckliga för att garantera en väl fungerande konstmarknad. Detta mål kan inte uppnås utan en harmonisering av följerätten.
- (13) De olikheter i de gällande lagstiftningarna som leder till att den inre marknadens funktion snedvrids bör undanröjas och uppkomsten av nya sådana olikheter förhindras. Det är emellertid inte nödvändigt att undanröja eller hindra uppkomsten av olikheter som inte kan förväntas ha återverkningar på den inre marknaden.
- (14) En förutsättning för att den inre marknaden skall kunna fungera väl är att konkurrensvillkoren inte snedvrids. Olikheter mellan de nationella bestämmelserna om följerätt skapar snedvridning av konkurrensen och omlokalisering av försäljningen inom gemenskapen samt leder till att konstnärer behandlas olika beroende på var deras verk säljs. Denna fråga har därför transnationella aspekter som inte på ett tillfredsställande sätt kan regleras genom åtgärder från medlemsstaternas sida. Att inte vidta några gemenskapsåtgärder skulle strida mot fördragets krav på att snedvridning av konkurrensen och ojämlik behandling skall korrigeras.
- (15) Med hänsyn till de stora olikheterna mellan de nationella bestämmelserna är det därför nödvändigt att vidta harmoniseringsåtgärder för att rätta till olikheter i medlemsstaternas lagstiftning på de områden där det är troligt att sådana olikheter skapar eller bevarar snedvridna konkurrensvillkor. Det är dock inte nödvändigt att harmonisera alla bestämmelser i medlemsstaternas lagar om följerätt och, för att kunna lämna så stort utrymme som möjligt för nationell beslutanderätt, räcker det med
- att begränsa harmoniseringen till att omfatta de nationella bestämmelser som har de mest direkta återverkningarna på hur den inre marknaden fungerar.
- (16) Detta direktiv uppfyller således i sin helhet subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna i artikel 5 i fördraget.
- (17) Enligt bestämmelserna i rådets direktiv 93/98/EEG av den 29 oktober 1993 om harmonisering av skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter⁽²⁾ uppgår skyddstiden för upphovsrätt till 70 år efter upphovsmannens död. Samma skyddstid bör föreskrivas för följerätten. Endast moderna eller samtida originalverk kommer sålunda att omfattas av följerätten. För att göra det möjligt för de medlemsstater som då detta direktiv antas inte tillämpar följerätt till förmån för konstnärer att införa denna rätt i sina respektive rättssystem och dessutom göra det möjligt för de ekonomiska aktörerna i dessa medlemsstater att successivt anpassa sig till denna rätt samtidigt som de bibehåller sin ekonomiska livskraft, bör de berörda medlemsstaterna emellertid ges en begränsad övergångsperiod under vilken de kan välja att inte tillämpa följerätten till förmån för dem som efter konstnärens död är rättsinnehavare.
- (18) Följerätten bör utvidgas till att omfatta all vidareförsäljning med undantag av sådan vidareförsäljning som äger rum direkt mellan privatpersoner utan medverkan av personer som är yrkesmässigt verksamma på konstmarknaden. Rätten bör inte utvidgas till att omfatta vidareförsäljning från privatpersoner till museer som inte bedriver vinstgivande verksamhet och som är öppna för allmänheten. När det gäller den speciella situation som uppstår när konstgallerier förvärvar konstverk direkt av upphovsmannen, bör medlemsstaterna ha rätt att från följerätten undanta sådan återförsäljning av konstverk som sker inom tre år efter förvärvet. Dessutom bör konstnärens intressen beaktas genom att detta undantag begränsas till att omfatta sådan vidareförsäljning där priset vid vidareförsäljningen inte överstiger 10 000 euro.
- (19) Det bör klargöras att den harmonisering som detta direktiv medför inte gäller författares och kompositörers originalmanuskript.
- (20) Det bör införas effektiva regler som grundas på erfarenheter på nationell nivå av följerätten. Följerättsersättningen bör beräknas som en procentandel av försäljningspriset och inte på ett konstverks ökade värde i förhållande till ursprungsvärdet.
- (21) De kategorier av konstverk som omfattas av följerätten bör harmoniseras.

⁽¹⁾ EGT L 145, 13.6.1977, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 1999/85/EG (EGT L 277, 28.10.1999, s. 34).

⁽²⁾ EGT L 290, 24.11.1993, s. 9.

- (22) Genom att inte tillämpa följerättsersättning vid försäljningsbelopp som understiger den lägsta beloppsgräns som fastställs kan man bidra till att undvika oproportionerligt höga uttags- och förvaltningskostnader i förhållande till konstnärens vinst. I enlighet med subsidiaritetsprincipen bör emellertid medlemsstaterna ha rätt att fastställa nationella beloppsgränser som är lägre än gemenskapens beloppsgräns för att gynna nya konstnärer. Med tanke på beloppens ringa storlek får detta undantag troligtvis inte någon avgörande effekt på en väl fungerande inre marknad.
- (23) De procentsatser som har fastställts av de olika medlemsstaterna för tillämpning av följerätten varierar för närvarande betydligt. För att den inre marknaden för modern konst och samtidskonst skall kunna fungera väl är det nödvändigt att i största möjliga utsträckning fastställa enhetliga procentsatser.
- (24) I syfte att tillfredsställa alla de olika intressena på marknaden för originalverk är det önskvärt att det inrättas ett system med avtagande procentsatser för olika prisskikt. Det är viktigt att minska risken för omlokalisering av försäljning och kringgående av gemenskapens regler om följerätten.
- (25) Den ersättning som tas ut med stöd av följerätten bör i princip betalas av säljaren. Medlemsstaterna bör ges möjlighet att medge undantag från denna princip med avseende på vem som är ansvarig för betalningen. Säljaren är antingen den person eller det företag i vars namn försäljningen genomförs.
- (26) Det är önskvärt att införa en möjlighet för periodiska justeringar av beloppsgränser och procentsatser. För detta ändamål bör kommissionen ges i uppdrag att utarbeta periodiska rapporter om den faktiska tillämpningen av följerätten i medlemsstaterna och om vilken inverkan detta har på gemenskapens konstmarknad samt att i förekommande fall föreslå ändringar av detta direktiv.
- (27) Det måste fastställas vilka de ersättningsberättigade följerättsinnehavarna är, samtidigt som subsidiaritetsprincipen iakttas. Det är inte lämpligt att genom detta direktiv ingripa i medlemsstaternas lagstiftning om arvsrätt. Efterträdande rättsinnehavare måste dock kunna få full ersättning enligt följerätten efter upphovsmannens död, åtminstone efter det att ovan nämnda övergångsperiod löpt ut.
- (28) Medlemsstaterna är ansvariga för att fastställa regler för tillämpningen av följerätten, särskilt med avseende på hur denna förvaltas. I detta avseende är förvaltning via en samlingsorganisation en lösning. Medlemsstaterna bör säkerställa att samlingsorganisationerna fungerar på ett öppet och effektivt sätt. Medlemsstaterna måste även säkerställa uttag och utbetalning av belopp avsedda för upphovsmän som är medborgare i andra medlems-

stater. Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas system för uttag och utbetalning.

- (29) Rätten till ersättning enligt följerätten bör begränsas till medborgare i gemenskapen och till utländska upphovsmän vars hemländer ger motsvarande skydd åt upphovsmän som är medborgare i medlemsstaterna. En medlemsstat bör ha rätt att utvidga denna rätt till utländska upphovsmän som har sin hemvist i den medlemsstaten.
- (30) Lämpliga förfaranden för kontroll av överlåtelser bör införas, så att medlemsstaternas faktiska tillämpning av följerätten skall kunna garanteras på ett praktiskt sätt. Detta innebär även att upphovsmannen eller dennes ombud skall ha rätt att erhålla alla slags erforderliga uppgifter från den fysiska eller juridiska person som är skyldig att betala ersättningen. Medlemsstater som föreskriver om kollektiv förvaltning av följerätten får även föreskriva att endast de organisationer som är ansvariga för denna kollektiva förvaltning skall ha rätt att erhålla uppgifter.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

RÄCKVID

Artikel 1

Följerättens innehåll

1. Till förmån för upphovsmannen till ett originalkonstverk skall medlemsstaterna införa en följerätt som definieras som en oförbytlig rätt som upphovsmannen inte kan avstå från, inte ens på förhand, och som innebär rätt till ersättning som är grundad på försäljningspriset vid all vidareförsäljning av verket efter upphovsmannens första överlåtelse.
2. Den rätt som avses i punkt 1 skall gälla vid all vidareförsäljning vid vilken yrkesmässigt verksamma på konstmarknaden deltar, såsom säljare, köpare eller förmedlare, till exempel auktionskammare, konstgallerier och, i allmänhet, alla konsthandlare.
3. Medlemsstaterna får föreskriva att den rätt som avses i punkt 1 inte skall gälla vidareförsäljning när säljaren har förvärvat konstverket direkt av upphovsmannen mindre än tre år före vidareförsäljningen och då vidareförsäljningspriset inte överstiger 10 000 euro.
4. Ersättningen skall betalas av säljaren. Medlemsstaterna får föreskriva att en annan av de fysiska eller juridiska personer som avses i punkt 2 än säljaren, skall vara ensam ansvarig för betalningen av ersättningen, eller dela det ansvaret med säljaren.

Artikel 2

Konstverk som följerätten avser

1. I detta direktiv avses med *originalkonstverk*: konstverk såsom målningar, collage, teckningar, grafik, litografier, skulpturer, vävda tapeter eller bonader, keramiska föremål, glasföremål och fotografier, såvida de har utförts av konstnären själv eller det rör sig om exemplar som anses som originalkonstverk.
2. Exemplar av konstverk som omfattas av detta direktiv och som har framställts i begränsat antal av konstnären själv eller med dennes tillstånd, skall anses som originalkonstverk i detta direktiv. Sådana exemplar skall i normalfallet vara numrerade, signerade eller på annat sätt vederbörligen godkända av konstnären.

KAPITEL II

SÄRKSILDA BESTÄMMELSER

Artikel 3

Beloppsgräns

1. Det är upp till medlemsstaterna att fastställa ett lägsta försäljningspris från och med vilket försäljning enligt artikel 1 skall omfattas av följerätten.
2. Det lägsta försäljningspriset får inte i något fall överstiga 3 000 euro.

Artikel 4

Procentsatser

1. Den ersättning som avses i artikel 1 skall fastställas till följande procentsatser:
 - a) 4 % av den del av försäljningspriset som inte överstiger 50 000 euro,
 - b) 3 % av den del av försäljningspriset som ligger mellan 50 000,01 och 200 000 euro,
 - c) 1 % av den del av försäljningspriset som ligger mellan 200 000,01 och 350 000 euro,
 - d) 0,5 % av den del av försäljningspriset som ligger mellan 350 000,01 och 500 000 euro,
 - e) 0,25 % av den del av försäljningspriset som överstiger 500 000 euro.

Totalt får dock inte ersättningen överstiga 12 500 euro.

2. Genom undantag från punkt 1 får en medlemsstat tillämpa en procentsats på 5 % för den del av försäljningspriset som avses i punkt 1 a.
3. Om det lägsta fastställda försäljningspriset understiger 3 000 euro skall medlemsstaten även fastställa den procentsats som skall tillämpas på den del av försäljningspriset som ligger mellan detta pris och 3 000 euro; denna procentsats får inte vara lägre än 4 %.

Artikel 5

Beräkningsunderlag

Det försäljningspris som avses i artiklarna 3 och 4 skall vara priset före skatt.

Artikel 6

Ersättningsberättigade följerättsinnehavare

1. Den ersättning som avses i artikel 1 skall tillfalla upphovsmannen till verket och, efter upphovsmannens död, efterträdande rättsinnehavare, om inte annat följer av artikel 8.2.
2. Medlemsstaterna får föreskriva obligatorisk eller frivillig kollektiv förvaltning av den ersättning som avses i artikel 1.

Artikel 7

Ersättningsberättigade följerättsinnehavare som är medborgare i tredje land

1. Medlemsstaterna skall föreskriva att upphovsmän som är medborgare i tredje land och, om inte annat följer av artikel 8.2, deras efterträdande rättsinnehavare skall omfattas av följerätten enligt detta direktiv och enligt den berörda medlemsstatens lagstiftning endast om lagstiftningen i det land i vilket upphovsmannen eller dennes efterträdande rättsinnehavare är medborgare tillåter skydd av följerätten i det landet för upphovsmän från medlemsstaterna och deras efterträdande rättsinnehavare.
2. På grundval av information från medlemsstaterna skall kommissionen så snabbt som möjligt offentliggöra en vägledande förteckning över de tredje länder som uppfyller det villkor som anges i punkt 1. Denna förteckning skall hållas uppdaterad.
3. Varje medlemsstat får jämställa upphovsmän som inte är medborgare i en medlemsstat men som har sin vanliga vistelseort i den medlemsstaten med sina egna medborgare för att skydda följerätten.

Artikel 8

Skyddstiden för följerätten

1. Skyddstiden för följerätten skall överensstämma med den som fastställs i artikel 1 i direktiv 93/98/EEG.
2. Trots vad som sägs i punkt 1 skall de medlemsstater som inte tillämpar följerätten den [tidpunkt för ikraftträdandet enligt artikel 13] under en period som löper ut senast den 1 januari 2010 inte vara skyldiga att tillämpa följerätten till förmån för efterträdande rättsinnehavare efter konstnärens död.
3. En medlemsstat för vilken punkt 2 är tillämplig kan ges ytterligare två år, om det är nödvändigt för att ge de ekonomiska aktörerna i medlemsstaten möjlighet att gradvis anpassa sig till följerättssystemet samtidigt som de behåller sin ekonomiska livskraft, innan det krävs att den tillämpar följerätten till förmån för efterträdande rättsinnehavare efter konstnärens död. Senast tolv månader innan den period som avses i punkt 2 löper ut skall den berörda medlemsstaten informera kommissionen med angivande av sina skäl, så att kommissionen, efter lämpligt samråd, kan avge ett yttrande inom tre månader efter det att informationen mottagits. Om medlemsstaten inte följer kommissionens yttrande skall den inom en månad meddela kommissionen detta och motivera sitt beslut. Medlemsstatens meddelande och motivering liksom kommissionens yttrande skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* och översändas till Europaparlamentet.

4. Om internationella förhandlingar om att utvidga följerrätten på internationell nivå avslutas framgångsrikt inom de perioder som avses i artikel 8.2 och 8.3 skall kommissionen lägga fram lämpliga förslag.

Artikel 9

Rätt att erhålla uppgifter

Medlemsstaterna skall föreskriva att de ersättningsberättigade enligt artikel 6 under en period av tre år efter vidareförsäljningen får från de i artikel 1.2 angivna yrkesmässigt verksamma på konstmarknaden begära in alla de uppgifter som är nödvändiga för att säkerställa utbetalning av ersättningen avseende vidareförsäljningen.

KAPITEL III

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 10

Tillämpning i tiden

Detta direktiv skall tillämpas på alla originalkonstverk enligt artikel 2 som den 1 januari 2006 fortfarande skyddas av medlemsstaternas lagstiftning om upphovsrätt eller som vid denna tidpunkt uppfyller kriterierna för skydd enligt bestämmelserna i detta direktiv.

Artikel 11

Översynsklausul

1. Senast den 1 januari 2009 och därefter vart fjärde år skall kommissionen till Europaparlamentet, rådet samt Ekonomiska och sociala kommittén överlämna en rapport om genomförandet och effekterna av detta direktiv, i vilken särskild uppmärksamhet ägnas gemenskapsmarknadens konkurrenskraft när det gäller modern och samtida konst, särskilt gemenskapens situation i förhållande till relevanta marknader där följerrätten inte tillämpas samt främjandet av konstnärligt skapande samt formerna för förvaltning i medlemsstaterna. Rapporten skall särskilt ta upp följerrättens återverkningar på den inre marknaden samt följderna av införandet av följerrätten i de medlemsstater som i sin nationella lagstiftning inte tillämpade denna rätt före ikraftträdandet av detta direktiv. I förekommande fall skall kommissionen överlämna förslag till anpassning av lägsta beloppsgräns och procentsatserna för ersättningen med hänsyn till förändringar i branschen, förslag angående det högsta belopp som anges i artikel 4.1, liksom alla

andra förslag den bedömer vara nödvändiga för att göra detta direktiv effektivare.

2. En kontaktkommitté inrättas härmed. Kommittén skall bestå av företrädare för medlemsstaternas behöriga myndigheter. En företrädare för kommissionen skall vara ordförande i kommittén, som skall sammanträda antingen på ordförandens initiativ eller på begäran av en medlemsstats delegation.

3. Kommittén skall ha följande uppgifter:

- Att arrangera samråd om alla frågor som är förknippade med tillämpningen av detta direktiv.
- Att underlätta informationsutbytet mellan kommissionen och medlemsstaterna om den relevanta utvecklingen på gemenskapens konstmarknad.

Artikel 12

Genomförande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv före den 1 januari 2006. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 13

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 14

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 27 september 2001.

På Europaparlamentets vägnar

N. FONTAINE

Ordförande

På rådets vägnar

C. PICQUÉ

Ordförande